CUMHURİYETİMİZİN 61. HÜKÜMET PROGRAMININ EKONOMİK HEDEFLERİ

Erdem ALPTEKİN

Cumhuriyetimizin 61'inci, Adalet ve Kalkınma Partisinin ise 4'üncü hükümetinin programı, 8 Temmuz 2011 Cuma günü Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından TBMM'ye sunuldu.

61. Hükümet Programı'nın temel dayanağı; Cumhuriyetimizin 100. yılında 2023 Vizyonu çerçevesi ile çizilen yeni hedeflere ulaşmak amacıyla gerçekleşmesi planlanan çalışmalar olacak.

Söz konusu Hükümet Programı, Adalet ve Kalkınma Partisinin son Seçim Beyannamesinde yer alan hedefleri ve Beyanname dışında kamuoyu ile paylaşılan çeşitli taahhütleri esas alıyor.

Programda, mevcut ekonomi politikalarının etkili bir şekilde uygulanmaya devam edileceği belirtiliyor. Türkiye, 2023 yılında Dünya'nın ilk 10 ekonomisinden biri olmayı hedefliyor. Dünyadaki yarışta rekabet gücümüzü artırmak ve ilk 10 ekonomi arasına girmek için yönetimde sürekli yenilenmek bir gereklilik olarak görülüyor.

Güçlü bir ekonominin temelinde güven ve istikrar kavramlarının olduğu vurgulanıyor. 61. Hükümet döneminde hazırlanacak 10. Kalkınma Planı ile, 2023 Vizyonunda yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesine ayrı bir ivme kazandıracağı belirtiliyor.

Özel sektörün teşvik edileceği ve müteşebbislerimizin önünü açacak politikaların uygulanmaya devam edileceği Programda yer alıyor.

Bunun için; makroekonomik istikrarın sürdürülmesinin yanında; ekonominin dış etkenlere karşı dayanıklılığını artıracak, mal ve hizmet sektörlerinde rekabet ve verimlilik artışlarını sağlayacak, ucuz finansman kaynaklarına ulaşımı kolaylaştıracak makro ve mikro politikalara öncelik verileceği ifade ediliyor.

2023 hedeflerine ulaşma doğrultusunda, önümüzdeki dört yıllık hükümet döneminde mali disiplin, enflasyonla mücadele ve istihdam esaslı yüksek ve sürdürülebilir büyüme konusundaki kararlılığın sürdürüleceği ortaya konuyor.

Sermaye hareketlerinin ve ticaretin serbest olması yine savunulacak. Dalgalı kur rejimi sürdürülecek.

Gelir politikaları açısından temel öncelikler; vergilemede adalet ve etkinliğin artırılması, istihdamın ve yatırımların teşviki, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, rekabetin geliştirilmesi ve daha etkin bir vergi sisteminin oluşturulması olacak.

Kayıtdışıyla mücadeleye kararlılıkla devam edilecek.

Vergi mevzuatının sadeleştirilmesi ve anlaşılır kılınmasına yönelik çalışmalar hız kesmeden devam edecek. Bu kapsamda Gelir Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere temel vergi kanunlarının gözden geçirilmesi çalışmaları önümüzdeki dönemde tamamlanacak.

Kamu harcamalarının finansmanında doğrudan vergilerin ağırlığının artırılması sağlanacak. Gelir politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında şeffaflık ve öngörülebilirlik esas alınacak. Vergi idaresinin altyapısının ve uygulama kapasitesinin iyileştirilmesi çalışmalarına devam edilecek.

Kamu gelirlerinin güvenceye alınması ve vergi tabanının sağlıklı olarak tespit edilebilmesi amacıyla, uluslararası alanda işbirliğinin ve koordinasyonun artırılmasına yönelik temaslar yoğunlaştırılacaktır.

Fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek para politikasının temel amacı olacak. Bununla birlikte para politikası, küresel krizin ardından önemi daha da ortaya çıkan finansal istikrarı da gözetecek. Fiyat istikrarını sağlama amacıyla çelişmemek kaydıyla büyüme ve istihdam politikalarını destekleyecek.

Tek haneli rakamlara inmiş olan enflasyon ve faiz oranları kalıcı hale getirilecek. Enflasyon oynaklığı yakından takip edilecek. Enflasyon hedeflemesi temel para politikası rejimi olmaya devam edecek.

Merkez Bankası, fiyat istikrarını sağlamak için, uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını bağımsız bir şekilde belirlemeye devam edecek.

Finans sektörünün düzenleme ve denetiminde uluslararası standartlara ve AB müktesebatına uyum gözetilmeye devam edilecek.

2011 yılı Haziran ayında yapılan yasal düzenlemeyle Finansal İstikrar Komitesi kuruldu. Oluşturulan bu komiteyle finans sektörüyle ilgili düzenleyici kamu kurumlarının eşgüdüm içerisinde çalışması, muhtemel küresel senaryolara karşı ülkemizi ve özel sektör kurumlarımızı hazırlıklı ve dayanıklı halde tutacak tedbirleri alması sağlanacak.

Finans sektöründeki tüketici ve yatırımcı haklarının gözetilmesine yönelik uygulamalar geliştirilecek.

Sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı olan bireysel emeklilik sistemi yaygınlaştırılacak. Sistemde biriken fonların hızla büyümesi amacıyla vergisel hususlar da dahil olmak üzere her türlü tedbir alınacak.

İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Projesi hayata geçirilecek.

Cari açığı daha düşük seviyelere indirmek ve enerjide dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji arzı içindeki payının artırılmasına ve nükleer santrallerin kullanılmasına yönelik başlatılan çalışmalara devam edilecek.

Başta makine ve otomotiv olmak üzere, demir-çelik, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, elektrik ve elektronik ile kimyevi maddeler ihracat stratejimizin lokomotif sektörleri olmaya devam edecek.

Bununla birlikte, yeni rafineri inşaası, elektrikli otomobil imalatı, ileri teknoloji içeren hava taşıtı motorları ve parçalarının üretimi konularında teşvik sistemi güçlendirilerek yurtiçi üretim kapasitesi artırılacak.

Sektörlerin uluslararası rekabet gücünün ve ülkemizin dünya ölçeğinde pazar payının artırılması, dış ticaret dengesi ve cari dengenin makul seviyelerde tutulması amacıyla etkin dış ticaret politikaları uygulanacak. Bu bağlamda, öngörülen hedefleri gerçekleştirmek amacıyla Ekonomi Bakanlığı kurulduğu ifade ediliyor.

İhracatta firmaların küresel rekabet gücünü artırmak amacıyla yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecek.

2023 ihracat hedefine ulaşmak için, üretim stratejisi ihracat odaklı bir eksene oturtulacak. Bu kapsamda; orta-yüksek teknolojili sektörlerde üretim artışını gerçekleştireceği ve özellikle yüksek teknolojili sektörlerde yeni yatırımların artırılmasının sağlanacağı vurgulanıyor.

Hizmet ihracatının arttırılması ve ihracat odaklı yabancı yatırımların desteklenmesi hedefleniyor. Bu kapsamda ihracat odaklı üretimde daha rekabetçi bir yapı oluşumu için ulaştırma ve lojistik başta olmak üzere gerekli altyapılar geliştirilecek. Üretim ve ihracatın ithalata olan bağımlılığını azaltmak amacıyla ara malı ve yatırım mallarında yurtiçi üretim kapasitesini artırıcı politikalar ve destekler sürdürülecek.

2023 yılında 500 milyar dolar ihracat hedefleniyor. Böylece 2015 yılı itibarıyla 200 milyar dolar seviyesinin aşılması bekleniyor. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin dünya ticaret hacmindeki payının yüzde 1'e yükselmesi bekleniyor.

2012-2014 dönemini kapsayacak Orta Vadeli Program, önümüzdeki aylarda açıklanacak.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri tutarının, 2015 yılında 50 milyar Dolara çıkması, 2023 perspektifinde 50 milyar doları aşan bir turizm geliri ve Türkiye'nin Avrupa'da ve Ortadoğu'da termal turizm ve sağlık turizmi konusunda önemli bir merkez olması hedefleniyor. Termal turizm, hidroterapi merkezleri, kış sporları ve yayla turizmi merkezlerinin altyapılarının ve öncelikli turistik yollarının hızla tamamlanacağı belirtiliyor.

Gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılması ile kaçakçılığın önlenmesi konusunda altyapı başta olmak üzere gerekli çalışmalara devam edilecek. Bütün

gümrük idarelerinde gümrük işlemleri kağıtsız ve insansız bir ortamda uygulanır hale getirilecek ve gümrük işlemlerinde "tek pencere" uygulamasına geçilecek.

İşsizliğin kalıcı bir şekilde azaltılarak 2023 yılında yüzde 5 seviyesine indirilmesi hedefleniyor. İşçilerin büyük çoğunluğunun alamadığı, işletmelerin üzerinde ödeme baskısı oluşturan, çalışma hayatının en önemli sorun alanlarının başında gelen kıdem tazminatı sorununu kazanılmış hakları koruyan ve bütün işçilerin kıdem tazminatlarını garanti altına alan bir fon teşkil etmek suretiyle, sosyal taraflarla istişare içinde çözüleceği açıklandı.

Mesleki eğitim, toplum yararına çalışma ve staj programları gibi aktif işgücü piyasası programları için yıllık ayrılan kaynak üç katına çıkarılıyor. Aktif işgücü programları için artık her yıl ortalama 1,5 milyar TL kaynak ayrılacak. 2013 yılından itibaren her yıl 400 bin işsiz, bu programlardan yararlandırılacak.

Kamu-özel sektör ve üniversite işbirliği ile beş yıl devam edecek olan Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Projesi (UMEM) ile her yıl 200 bin kişi olmak üzere toplam 1 milyon işsiz eğitimden geçirilecek ve işe yerleştirilecek.

İşsizliği kalıcı bir şekilde çözmeyi amaçlayan, 22 adet somut hedef ile 102 politika ve tedbirden oluşan Ulusal İstihdam Stratejisinin kararlılıkla uygulanacağı belirtiliyor. Strateji dört politika ekseni üzerine inşa ediliyor. Bu eksenler, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi; işgücü piyasasının esnekleştirilmesi; kadınlar, gençler ve dezavantajlı grupların istihdamının artırılması ve istihdam-sosyal koruma ilişkisinin güçlendirilmesi olarak belirlenmiş.

İşgücü piyasamızın ihtiyaç duyduğu ulusal meslek standartlarının tamamının 2012 yılı sonuna kadar hazırlanacağı belirtiliyor. İŞKUR'a kayıtlı her işsizin bir "iş ve meslek danışmanı" olacak. İşsizlere birebir hizmet verilecek. Mesleksiz tüm iş arayanlara mesleğe yönlendirme ve iş bulma hizmeti sunulacak. Ayrıca, danışmanlar kişilerin mesleki ve kişisel özelliklerini dikkate alarak, iş ortamına daha iyi uyum sağlamaları için yardımcı olunacak.

Bu amaçla, İŞKUR 2011 yılında 2.000, 2012 yılında da 2.000 olmak üzere toplam 4.000 sözleşmeli "İş ve Meslek Danışmanı" istihdam edecek. Gençlerin, kadınların ve mesleki eğitim alan işsizlerin istihdamı halinde 54 aya kadar işveren sigorta prim payının devletçe karşılanması uygulaması devam edecek.

61. Hükümet Programında; sadece makroekonomik istikrara değil, mikro ekonomik reformlara da büyük önem verildiği vurgulanıyor.

Girişimcilik gücü yüksek, finansal piyasalara kolay erişebilen, yenilikçi, rekabetçi, istihdam yaratabilen, ortak çalışma kültürünü benimsemiş işletmelerden oluşmuş bir sanayi yapısı hedefleniyor.

Yeni oluşturulan Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile reel sektöre yönelik politika ve uygulamaların daha etkin şekilde yürütülmesi sağlanacak.

Sanayide uzun dönemli vizyon “Orta ve yüksek teknolojili ürünlerde Avrasya’nın üretim üssü olmak” olarak belirlendi. Orta ve yüksek teknolojili sektörlerin katma değeri, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacak. Düşük teknolojili sektörlerden katma değeri yüksek ürünlere geçiş sağlanacak.

Bu hedeflere ulaşabilmek için yatırım ve iş ortamını iyileştirmeye devam edilecek, rekabet gücünü artıracak şekilde alt yapı güçlendirilecek. 2009 yılında uygulamaya başlanan yeni yatırım teşvik sistemi geliştirilerek uygulamaya devam edilecektir. Demir-Çelik, Kimya, Elektrik-Elektronik, Seramik, Tekstil-Hazır Giyim-Deri Sektör Stratejileri hayata geçirilecek. "Türk Malı" otomobilin üretilebilmesi için gereken destek ve teşvik mekanizması harekete geçirilecek.

Ülkemizin çeşitli alanlardaki ihtiyacını karşılamak üzere çok amaçlı Hava Araçlarının üretilmesi desteklenecek.

Sanayinin insan kaynağı ve kapasitesini güçlendirmek amacıyla özel sektörün organize sanayi bölgelerinde mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlar açması desteklenecek.

Esnaf, sanatkâr ve KOBİ’lere önem vermeye devam edilecek, kredi ve finansman şartları iyileştirilecek.

Vergi, istihdam ve diğer yükümlülüklerin azaltılması, eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi, yenilikçilik ve girişimciliğinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılacak.

Altyapı, kümelenme ve ortaklık faaliyetleri desteklenecek.

KOBİ'lere yönelik olarak KOBİ borsalarına açılma faaliyetleri desteklenecek.

Kredi Garanti Fonu'nun kefalet sağladığı KOBİ sayısı artacak.

Girişim sermayesi fonları yaygınlaşacak.

Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin güçlü olduğu başta otomotiv, makine ve imalat teknolojileri ile bilgi ve iletişim teknolojileri gibi alanlardaki araştırma altyapılarının oluşturulması ve araştırmacı insan gücü yetiştirmeye önem verilecek.

Tarım sektöründe, nüfusunu yeterli, kaliteli ve güvenilir gıda ile besleyen, tarım ürünlerinde net ihracatçı durumunu daha da geliştirmiş, rekabet gücünü artırmış, ürettiğiyle ve insan gücüyle dünyada ve bölgemizde söz sahibi olunacak bir ülke konumuna erişmek, 2023 yılı için temel hedef olarak belirleniyor.

Önümüzdeki dönemde su kaynağı sorunu yaşanan alanlardaki rehabilitasyona ihtiyaç duyulan sulama tesislerinin modernizasyonu gerçekleştirilecek.

Et ve süt başta olmak üzere tarım ürünlerinde fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkisinin ortadan kaldırılması ve ürün arzı ile çiftçi gelirlerinde istikrar sağlanmasına yönelik olarak piyasa düzenleme mekanizmaları oluşturulacak.

Yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları en üst düzeyde değerlendirilecek. Özellikle hidroelektrik santraller kapsamında, 2015 yılı sonuna kadar kamu ve özel sektör eliyle yürütülen toplam 5.500 MW'lık ilave güç devreye alınacak.

Termik kaynaklar ile başta rüzgâr enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarından da yararlanarak, bu iki alanda toplam 4.800 MW kurulu güce sahip yeni santraller devreye girecek. Bütün bu yeni kapasitelerin eklenmesiyle, şu an itibariyle yaklaşık toplam 50.000 MW olan elektrik kurulu gücünün 2015 yılı sonunda 62.000 MW'a çıkarılması hedefleniyor.

Diğer taraftan, 2010 yılı sonu itibarıyla yüzde 15'ler mertebesinde olan elektrik kayıp-kaçak oranının 2015 yılı sonunda yüzde 6 seviyesine düşürülmesi amaçlanıyor.

2015 yılına kadar aylık 65 doların altında bir gelirle yaşamak zorunda olan vatandaşımızın kalmaması hedefleniyor. 2023 için temel hedef; mutlak yoksulluğu ortadan kaldırmak.

Sonuç olarak 61. Hükümet Programı'ndan ekonomik programının temel felsefesinin değişmediği görülüyor. Geçen dönem uygulanan politikalar devam ediyor, yani ciddi bir ayrışma yok. Serbest piyasada oluşacak kur ve faizlere devam. Enflasyon yine kontrol altında tutulacak. Ancak altyapı yatırımlarıyla ekonomide canlılık sürdürülecek. Kronikleşen cari açık sorununun, para ve döviz politikaları yerine reel sektörün ihracata yöneltilerek aşılması hedefleniyor.

Kaynaklar

- www.basbakanlik.gov.tr